

Asesiad Strwythuredig 2023 – Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Blwyddyn archwilio: 2023

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3740A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn	4
Canfyddiadau allweddol	5
Argymhellion	7

Adroddiad manwl

tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant	11
Dull corfforaethol o gynllunio	15
Systemau sicrwydd corfforaethol	17
Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol	22

Atodiadau

Atodiad 1 – Dulliau archwilio	26
Atodiad 2 – Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol	28
Atodiad 3 – Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio	31

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi canfyddiadau gwaith asesu strwythuredig 2023 yr Archwilydd Cyffredinol yn Awdurdod Iechyd Arbennig Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC). Mae ein gwaith asesu strwythuredig wedi'i gynllunio i helpu i gyflawni gofyniad statudol yr Archwilydd Cyffredinol o dan adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 i fod yn fodlon bod cyrff y GIG wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau.
- 2 Cynhaliwyd ein gwaith Asesu Strwythuredig 2023 ar adeg pan oedd cyrff y GIG yn dal i ymateb i etifeddiaeth pandemig COVID-19 wrth iddynt geisio adfer a thrawsnewid gwasanaethau ac ymateb i'r galw ychwanegol yn y system sydd wedi cronni yn ystod y pandemig. Ar ben hynny, mae cyrff iechyd hefyd yn delio â set ehangach o heriau sy'n gysylltiedig â'r argyfwng costau byw, yr argyfwng hinsawdd, pwysau chwyddiant ar gyllid cyhoeddus, prinder gweithlu, ac ystâd sy'n heneiddio. Yn fwy nag erioed, felly, mae angen i gyrff y GIG a'u Byrddau gael trefniadau llywodraethu corfforaethol cadarn a all roi sicrwydd iddynt eu hunain, y cyhoedd a rhanddeiliaid allweddol bod y camau angenrheidiol yn cael eu cymryd i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel, diogel ac ymatebol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n ddoeth.
- 3 Mae ffocws allweddol y gwaith wedi bod ar drefniadau corfforaethol AaGIC ar gyfer sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd, gyda ffocws penodol ar dryloywder, cydlyniant ac effeithiolrwydd y Bwrdd, systemau corfforaethol o sicrwydd, y dull corfforaethol o gynllunio, a'r dull corfforaethol o reoli ariannol. Nid ydym wedi adolygu trefniadau gweithredol AaGIC fel rhan o'r gwaith hwn.
- 4 Mae ein gwaith wedi cael ei lywio gan ein gwaith asesu strwythuredig blaenorol, sydd wedi'i ddatblygu a'i fireinio dros nifer o flynyddoedd. Mae hefyd wedi'i hysbysu gan:
 - Model reolau sefydlog, cadw a dirprwyo pwerau;
 - Model Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog;
 - Cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru;
 - Y Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru (Ail Argraffiad); a
 - Chanllawiau arfer da perthnasol eraill.Gwnaethom ein gwaith rhwng mis Gorffennaf 2023 a mis Medi 2023. Mae'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflawni ein gwaith wedi'u crynhoi yn **Atodiad 1**.
- 5 Rydym hefyd yn darparu diweddariad yn yr adroddiad hwn ar gynnydd AaGIC wrth fynd i'r afael ag argymhellion rhagorol a nodwyd mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol yn **Atodiad 2**.

Canfyddiadau allweddol

Mae trefniadau AaGIC ar gyfer llywodraethu, sicrwydd, cynllunio a rheoli ariannol yn dda ar y cyfan, gyda chyfleoedd i'w cryfhau ymhellach mewn nifer fach o feysydd. Y camau allweddol ar gyfer Bwrdd AaGIC dros y flwyddyn nesaf yw cael mwy o sicrwydd ar yr effaith y mae'r sefydliad yn ei chael ar ei bartneriaid GIG Cymru ehangach, a'r gwerth y mae'n ei roi iddo.

tryloywder bwrdd , effeithiolrwydd a chydlyniant

- 6 **Mae'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn gweithredu'n effeithiol ac yn dryloyw, gyda chyfle i wella rhai trefniadau.**
- 7 Mae AaGIC yn dangos ymrwymiad i dryloywder ei fusnes, gyda thrafodaethau agored a gonest. Mae'n adolygu fframweithiau rheoli craidd yn rheolaidd. Fodd bynnag, mae angen iddo adolygu ei fframwaith polisi ehangach oherwydd bod rhai polisiâu bellach wedi dod i ben. Cadeiryddir y Bwrdd a'r pwyllgorau yn dda, gyda chefnogaeth agendâu a phapurau cytbwys.
- 8 Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau a'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg yn cyflawni eu cyfrifoldebau yn briodol ac yn effeithiol. Fodd bynnag, gellir cryfhau rhai agweddau ar sicrwydd i'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg. Mae hyn yn cynnwys adolygu risgiau yn ffurfiol o fewn ei gylch gorchwyl a chryfhau adroddiadau sicrhau ansawdd comisiynu deintyddol a fferyllol. Mae gan y sefydliad drefniadau da i glywed gan ei fyfyrwyr a'i staff, sy'n helpu i lywio trafodaethau a chraffu yn y Bwrdd a'r pwyllgorau.
- 9 Ar y cyfan, mae'r Bwrdd yn gydlynol, yn alluog, ac yn dangos hunanfyfyrion a dysgu da. Ond rhagwelir y bydd rhywfaint o newid, gan fod disgwyl i'r Is-gadeirydd a Chadeirydd y Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg gyrraedd diwedd eu tymhorau ym mis Chwefror 2024. O ganlyniad, bydd angen i AaGIC ddechrau paratoi ar gyfer y newidiadau hyn i aelodaeth bwrdd.

Dull corfforaethol o gynllunio

- 10 **Mae dull AaGIC o ddatblygu strategaeth a chynllunio yn gynhwysfawr. Fodd bynnag, mae angen mwy o ffocws ar effaith cyflwyno cynlluniau. Dylai'r Bwrdd, maes o law, adolygu ei amcanion strategol i fodloni gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.**
- 11 Mae gan AaGIC fframwaith cynllunio clir sy'n gysylltiedig â strategaeth genedlaethol. Mae ei Gynllun Tymor Canolog Integredig (IMTP) ar gyfer 2023-26 yn gosod gweledigaeth, nodau ac amcanion strategol wedi'u diffinio'n dda. Mae datblygu a pharatoi'r IMTP a'r Cynllun Addysg a Hyfforddiant yn cael ei lywio gan ymgysylltiad dealltwriaeth fewnol ac allanol da o ran rhanddeiliaid o anghenion a heriau gweithlu. Mae gan AaGIC ffocws cadarn ar gyflawni camau allweddol o fewn ei gynlluniau, ond mae angen canolbwyntio mwy ar y gwahaniaeth y mae'r camau hyn yn ei gyflawni.

- 12 Mae AaGIC eisoes wedi dechrau gweithio i fabwysiadu egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf). Ond bydd yn ofynnol iddo gydymffurfio â'r Ddeddf yn ffurfiol yn 2024. Bydd hyn, a chyflwyniad cysylltiedig Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023, yn ei gwneud yn ofynnol i AaGIC adolygu ei amcanion yn ffurfiol.

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 13 **Mae fframweithiau risg, perfformiad a sicrwydd ansawdd wedi'u diffinio'n dda, eu hymgorffori, a'u cymesur â chylch gwaith y sefydliad. Dros y 6 mis nesaf, bydd angen i AaGIC symud ymlaen i weithredu Dyletswyddau Candour ac Ansawdd, adolygu ei reolaethau risg strategol, a datblygu ei fesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar effaith.**
- 14 Mae Fframwaith Sicrwydd Bwrdd AaGIC yn cael ei adolygu'n rheolaidd, gyda risgiau strategol a sicrwydd a rheolaethau cysylltiedig yn cael eu diweddarau a'u cysylltu'n briodol ag amcanion sefydliadol cyfredol. Fodd bynnag, fel y nodwn ym **mharagraff 12**, bydd angen i'r sefydliad adolygu ei amcanion strategol. Yn dilyn hyn, dylai ailystyried ac adnewyddu ei risgiau strategol a'i fframwaith rheoli risg cysylltiedig. Ar yr un pryd, dylai'r sefydliad geisio sicrhau gwell cydbwysedd rhwng ei risgiau strategol sy'n canolbwyntio ar fewnol a'i risgiau sy'n canolbwyntio'n allanol yn unol â'i rôl fel galluogwr strategol i'r GIG yng Nghymru. Gallai hyn olygu, er enghraifft, fynegi'r effaith a'r canlyniadau ar y GIG ehangach yng Nghymru pe bai'n methu â chyflawni ei amcanion yn ddigonol. Mae gan AaGIC drefniadau rheoli risg corfforaethol priodol, gan gynnwys ei bolisi risg, ei osod archwaeth risg, a'i ddefnydd a'i adolygiad o'r gofrestr risg gorfforaethol.
- 15 Mae AaGIC yn dangos dull gwell o oruchwylio perfformiad. Mae'r Bwrdd yn goruchwylio ei berfformiad yn effeithiol ac mae ei aelodau'n herio ac yn ceisio deall y gwahaniaeth y mae'n ei wneud i'r GIG ehangach. Mae AaGIC bellach yn bwrw ymlaen â'r gwaith i ddatblygu mesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar effaith.
- 16 Mae gan AaGIC fonitro ansawdd cadarn yn fras o'i addysg a'i hyfforddiant a gomisiynwyd. Fodd bynnag, mae cyfle i wella adroddiadau sicrwydd ansawdd fferylliaeth, deintyddol ac optometreg i'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg i'w wneud yn unol ag adroddiadau sicrwydd da a welwyd ar gyfer gweithwyr proffesiynol meddygaeth a nyrsio ac iechyd. Mae'r sefydliad yn bwrw ymlaen yn briodol â gweithredu gofynion Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (2020). Dylai ddefnyddio'r cyfle hwn i ddiweddarau ei fframwaith rheoli ansawdd yn ffurfiol.
- 17 Mae AaGIC yn olrhain ac yn gweithredu i fynd i'r afael ag argymhellion archwilio ac adolygu mewn modd amserol.

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 18 **Yn gyffredinol, mae yna ddull da o reoli a sicrwydd ariannol.**
- 19 Cyflawnodd AaGIC ei ddyletswydd ariannol i dorri tir newydd ar gyfer 2022-23 ac mae ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion yn 2023-24. Her glir y llynedd oedd lleoedd addysg a hyfforddiant heb eu llenwi, gan arwain at ddychwelyd cyllid o £22 miliwn i Lywodraeth Cymru. Cyflawnodd ei brif darged ariannol, gan gyflawni tanwariant diwedd blwyddyn o £1.14 miliwn. Yn gyffredinol, roedd y tanwariant o ganlyniad i addasiad technegol oedd ei angen yn dilyn archwilio cyfrifon.
- 20 Yn gyffredinol, mae cynllunio ariannol yn gadarn ac yn seiliedig ar ymrwymiadau gwariant rhagolygon hysbys dros gyfnod o bum mlynedd. Mae cynlluniau ariannol wedi'u haddasu'n briodol flwyddyn ar ôl blwyddyn yn seiliedig ar ddeallusrwydd ar newid ymrwymiadau comisiynu. Mae rhaglen glir i ragweld lleoedd hyfforddi heb eu llenwi a phriodoli lleoliad myfyrwyr yn well (lle mae myfyrwyr yn gadael y cwrs cyn ei gwblhau), a fydd yn helpu'r sefydliad i ddeall yr effaith ar ei gyllid. O ganlyniad, dylai AaGIC allu cymryd camau adfer yn gynt a rhagweld ei gyllid yn gynharach. Mae AaGIC yn dechrau canolbwyntio mwy ar arbedion ac effeithlonrwydd. Nid oedd angen mesurau effeithlonrwydd costau ffurfiol yn y gorffennol. Fodd bynnag, mae'r sefyllfa ariannol gyffredinol ar draws GIG Cymru yn debygol o fod angen dull cryfach a mwy ffurfiol yn y dyfodol.
- 21 Yn gyffredinol, mae dulliau rheoli a pholisi ariannol allweddol yn cael eu cymhwyso'n effeithiol. Mae goruchwyliaeth effeithiol o reolaethau ariannol yn y pwyllgor archwilio a sicrwydd. Mae monitro ariannol gan y Bwrdd yn dda.

Argymhellion

- 22 **Arddangoswch 1** yn manylu ar yr argymhellion sy'n codi o'n gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys amserlenni a'n hasesiad blaenoriaeth. Rydym wedi asesu cynnydd ar argymhellion y llynedd yn **Atodiad 2**. Crynhoir ymateb AaGIC i'n hargymhellion yn **Atodiad 3**.

Arddangosyn 1: 2023 argymhellion

Argymhellion

Adolygiad polisi

Mae gan y sefydliad nifer o bolisiâu sydd wedi dyddio neu'n cyrraedd eu dyddiad adolygu. Dylai AaGIC:

- A1 Cyflwyno proses adolygu i nodi polisiâu sy'n dod i ben fel mater o drefn (**blaenoriaeth uchel**).

Argymhellion

- A2 Adolygu a chymeradwyo diweddariadau i bolisiâu y nodwyd eu bod angen eu hadolygu (**blaenoriaeth uchel**).
- A3 Darparu adroddiadau diweddarau polisi byr am chwe chyfnod misol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau i sicrhau bod goruchwyliaeth briodol o gylch bywyd y polisi (**blaenoriaeth uchel**).

Trosiant aelodau'r Bwrdd

Mae disgwyl i ddau aelod o'r bwrdd sydd â rolau allweddol adael pan ddaw eu tymor i ben ym mis Chwefror 2024. Dylai AaGIC:

- A4 Paratoi cynllun i reoli trosglwyddo cyfrifoldebau mewn rolau aelodau annibynnol allweddol (**blaenoriaeth uchel**).

Adolygiad o amcanion strategol

Bydd gofyniad ffurfiol i gydymffurfio â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn dechrau yn 2024.

- A5 Dylai AaGIC adolygu amcanion strategol y sefydliad fel rhan o bennu amcanion llesiant (**blaenoriaeth uchel**).

Adrodd ar gynnydd yn erbyn cynlluniau corfforaethol a strategol

Mae AaGIC yn dangos adroddiadau da ar y cyfan o gynnydd gweithredoedd allweddol. Er bod hyn yn rhoi sicrwydd ar y graddau y cyflawnwyd gweithred neu dasg, yn gyffredinol nid yw'n galluogi'r sefydliad i benderfynu pa effaith y mae'n ei chael.

- A6 Dylai AaGIC adolygu adrodd ar gynnydd ar gynlluniau allweddol i sicrhau eu bod yn gwerthuso'r ffordd y maent yn asesu effaith cyflawni (**uchel blaenoriaeth**).

Adolygiad o risgiau strategol

Fel y nodwyd uchod, bydd angen i AaGIC adolygu ei amcanion strategol i fodloni gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn dilyn hyn, bydd angen i AaGIC adolygu'r risgiau strategol gan ystyried unrhyw newidiadau i amcanion. Nododd ein gwaith hefyd y cyfle i gryfhau ffocws risgiau strategol i ystyried effaith allanol a chanlyniadau darparu gwasanaethau yn well.

Argymhellion

- A7 Ar ôl cwblhau argymhelliad 4, dylai AaGIC gynnal adolygiad o'r risgiau strategol a defnyddio'r cyfle hwn i sicrhau gwell cydbwysedd rhwng risg sy'n canolbwyntio ar y tu mewn ac yn allanol ei ffocws. Er enghraifft, drwy fynegi'r effaith ar y GIG ehangach yng Nghymru pe bai AaGIC wedi methu â darparu ei wasanaethau yn ddigonol (**blaenoriaeth uchel**).
- A8 Ar ôl cwblhau argymhelliad 7, dylai AaGIC adolygu'r fframwaith rheoli risg strategol. Dylai hyn hefyd gynnwys nodi'r sicrwydd penodol sydd ei angen, pa mor aml y mae eu hangen a mabwysiadu 'Coch, Amber, Gwyrdd (RAG)¹ graddfa'r risg (**blaenoriaeth uchel**).

Goruchwyllo risg corfforaethol a strategol

Er bod y trefniadau rheoli risg yn bodloni gofynion sefydliadol ar hyn o bryd, mae rhai risgiau penodol o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg, yn enwedig mewn perthynas â thraul myfyrwyr a lleoliadau heb eu llenwi yn cynyddu.

- A9 Dylai AaGIC roi gwybod yn ffurfiol am y risgiau sy'n rhan o gylch gorchwyl y Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg at y pwyllgor hwnnw (**blaenoriaeth uchel**).

Adroddiadau sicrwydd ansawdd

Mae adroddiadau sicrhau ansawdd sy'n ymwneud â Gweithwyr Proffesiynol Meddygol a Nyrsio yn darparu lefel dda o sicrwydd ansawdd. Maent yn nodi'n glir iawn lle mae cynnydd ar faterion ansawdd, yn tynnu sylw at bryderon, meysydd sy'n gwaethygu a lefel y goruchwyliaeth uwch. Fodd bynnag, nid yw adroddiadau ansawdd deintyddol, fferylliaeth ac optometreg wedi'u drafftio mewn ffordd sy'n rhoi sicrwydd mor glir.

- A10 Dylai AaGIC gryfhau adroddiadau sicrhau ansawdd ar gyfer deintyddol, fferylliaeth ac optometreg a gyflwynir i'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg i sicrhau eu bod mor glir ac wedi'u strwythuro'n dda â'r fersiynau Proffesiynol Meddygol a Nyrsio ac lechyd cyfatebol (**blaenoriaeth uchel**).

¹ Mae RAG yn sefyll am goch, ambr, gwyrdd. Er mwyn cyflawni sgôr RAG, mae angen i bob risg yn gyntaf gael sgôr tebygolrwydd ac effaith. Mae defnyddio'r system raddio risg "RAG" ar gyfer sgorio risgiau yn golygu y gellir rhestru risgiau fel bod y rhai mwyaf difrifol yn cael sylw yn gyntaf.

Argymhellion

Gweithredu gofynion Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020

Mae AaGIC yn gweithredu i weithredu gofynion Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020. Ar hyn o bryd nid yw wedi diweddarau ei fframwaith rheoli ansawdd yn ffurfiol eto i sicrhau ei fod yn cyd-fynd yn llawn â'r Ddeddf. Dylai AaGIC:

- A11 adolygu, adolygu a chymeradwyo'r fframwaith rheoli ansawdd i sicrhau bod y sefydliad yn cydymffurfio â Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 (blaenoriaeth uchel).
 - A12 paratoi dogfen broses i sicrhau, os caiff Dyletswydd Candour ei sbarduno, fod gan y sefydliad broses glir a chytunedig i'w dilyn (blaenoriaeth uchel).
-

Polisi Gwrth-dwyll

Polisi Gwrth-dwyll presennol AaGIC ar ei wefan yw Polisi Caerdydd a'r Fro ac nid yw wedi'i deilwra'n benodol i AaGIC.

- A13 Dylai AaGIC adolygu'r Polisi Gwrth-Dwyll i sicrhau ei fod yn canolbwyntio'n benodol ar AaGIC a risgiau lleol (**Blaenoriaeth ganolig**).

Adroddiad manwl

Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant

- 23 Gwnaethom ystyried a yw Bwrdd AaGIC yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw.
- 24 Canfuom fod **y Bwrdd a'r pwyllgorau yn gweithredu'n effeithiol ac yn dryloyw, gyda chyfle i wella rhai trefniadau.**

Tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd

- 25 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i dryloywder cyhoeddus busnes bwrdd a phwyllgor. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
 - cyfarfodydd bwrdd a phwyllgorau sy'n hygyrch i'r cyhoedd;
 - Papurau bwrdd a phwyllgor ar gael i'r cyhoedd cyn cyfarfodydd;
 - Bwrdd a phwyllgor busnes a phenderfyniadau'n cael eu cynnal yn dryloyw; a
 - Chofnodion cyfarfod bwrdd a phwyllgor yn cael eu rhoi ar gael i'r cyhoedd mewn modd amserol.
- 26 Canfuom fod **y Bwrdd yn dangos ymrwymiad i dryloywder wrth gynnal ei fusnes, gyda thrafodaethau agored a gonest ar yr heriau y mae'n eu hwynebu yn ogystal â'r pethau sy'n mynd yn dda.**
- 27 Yn gyffredinol, mae'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ei fod yn gweithredu'n dryloyw. Er bod y Bwrdd a'i bwyllgorau yn dychwelyd i gyfarfodydd wyneb yn wyneb, maent yn parhau i gael eu ffrydio'n fyw a'u cofnodi. Mae holl bapurau'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn cael eu paratoi a'u cyhoeddi'n ddigonol cyn cyfarfodydd. Fodd bynnag, fel y gwelwch y llynedd, dylid uwchlwytho'r holl gofnodion a recordiadau heb eu cymeradwyo i'r wefan mewn modd amseredd (gweler **Atodiad 2 Argymhelliad 1a 2022**).
- 28 Gwneir penderfyniadau mewn modd tryloyw. Mae penderfyniadau allweddol, megis cymeradwyo cytundebau cyllido a chomisiynu yn gysylltiedig â chynlluniau strategol craidd fel y Bwrdd a gymeradwywyd gan y Bwrdd a Chynllun Addysg a Hyfforddiant. Mae'r Bwrdd yn agored ac yn onest am ei berfformiad, ei heriau a'i risgiau. Yn gyffredinol, mae hyn yn meithrin trafodaethau sy'n canolbwyntio ar wella, gan helpu i ganolbwyntio'r sefydliad ar feysydd y mae angen iddo eu datblygu ymhellach.

Trefniadau i gefnogi ymddygiad busnes y Bwrdd

- 29 Gwnaethom ystyried a oes trefniadau priodol a thryloyw ar waith i gefnogi ymddygiad effeithiol busnes y Bwrdd a'r pwyllgor. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Archebu a Dirprwyo Pwerau a Chynllun Dirprwyo ffurfiol, cyfoes ac sydd ar gael i'r cyhoedd, sy'n nodi'n glir atebolrwydd;
 - Rheolau Sefydlog ffurfiol, cyfoes a chyhoeddus (SOs) a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog (SFIs) ar waith, ynghyd â thystiolaeth o gydymffurfiaeth; a
 - Pholisïau a gweithdrefnau ffurfiol, cyfoes a chyhoeddus sydd ar waith i hyrwyddo a sicrhau cywirdeb a phriodoldeb.
- 30 Canfuom fod **y Bwrdd a'r pwyllgorau yn adolygu ac yn diweddaru fframweithiau rheoli craidd yn rheolaidd, gan gynnwys Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, a'r Cynllun Dirprwyo. Fodd bynnag, mae angen sicrhau adolygiadau amserydd o bolisïau AaGIC.**
- 31 Yn gyffredinol, mae gan AaGIC gynllun dirprwyo priodol sydd wedi'i ymgorffori yn ei Reolau Sefydlog. Mae'r ddau hyn yn cyd-fynd â'r model a gymeradwywyd gan weinidogion sy'n nodi cyfrifoldebau a chyfyngiadau ariannol dirprwyedig. Mae'r Bwrdd yn adolygu ei Reolau Sefydlog bob blwyddyn, a adolygwyd ac a gymeradwywyd ddiwethaf ym mis Gorffennaf 2023. Mae'r Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gyda'r diweddariad nesaf a ddisgwylir ym Mhwyllgor Archwilio a Sicrwydd Hydref 2023 (gweler **Atodiad 2 Argymhelliad 1b, 2022**). Mae adroddiadau mewnol, gwaith archwilio mewnol², ac archwilio gwaith cyfrifon dros y flwyddyn ddiwethaf yn dangos y cydymffurfir â fframweithiau rheoli allweddol fel mater o drefn.
- 32 Mae AaGIC yn sicrhau bod ei bolisïau a'i weithdrefnau cysylltiedig ar gael i'r cyhoedd. At ei gilydd, mae'r polisïau'n ymdrin â chylch gwaith y sefydliad yn ddigonol. Fodd bynnag, ffurfiwyd y sefydliad yn 2018 ac mae'n cyrraedd sefyllfa lle mae nifer o bolisïau naill ai wedi dyddio neu y bydd angen eu hadolygu cyn bo hir (**Argymhellion 1, 2 a 3, 2023**).

² Roedd adolygiadau ac adroddiadau'n cynnwys adolygiadau Archwilio Mewnol o reolaeth gyllidebol, cytundebau lefel gwasanaeth a monitro gwasanaethau a gomisiynwyd, hunanasesiadau bwrdd a phwyllgor, ac adroddiadau pwyllgor archwilio arferol ar gydymffurfiaeth ariannol, caffael, a gwrth-dwyll a chofrestr o ddiddordeb ac anrhegion a lletygarwch.

Effeithiolrwydd cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor

- 33 Gwnaethom ystyried a yw cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor yn cael eu cynnal yn briodol ac yn effeithiol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Mae strwythur pwyllgor priodol, integredig a gweithredol yn ei le, sy'n cydfynd â blaenoriaethau a risgiau strategol allweddol, yn adlewyrchu canllawiau perthnasol, ac yn helpu i gyflawni gofynion statudol;
 - Agendâu byrddau a phwyllgorau a rhaglenni gwaith sy'n ymdrin â phob agwedd ar eu Cylch Gorchwyl priodol yn ogystal â chael eu llunio'n barhaus gan Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd;
 - Cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor wedi'u cadeirio'n dda sy'n dilyn prosesau y cytunwyd arnynt, gydag aelodau'n arsylwi ar arferion cyfarfod a darparu cydbwysedd da o graffu, cefnogaeth a her;
 - Pwyllgorau sy'n derbyn ac yn gweithredu ar y sicrwydd gofynnol ac yn rhoi sicrwydd amserol a phriodol i'r Bwrdd. a
 - Phapurau bwrdd a phwyllgor clir ac amserol sy'n cynnwys y lefel angenrheidiol / priodol o wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer gwneud penderfyniadau, craffu a sicrwydd effeithiol.
- 34 Canfuom, **er bod rhai cyfleoedd i wella, bod cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor yn cael eu cadeirio'n dda, eu cynnal yn briodol, bod agendâu cytbwys, ac yn cael eu cefnogi yn gyffredinol gan bapurau da. Mae cylch gwaith dau bwyllgor y Bwrdd yn briodol.**
- 35 O ystyried ei gylch gwaith penodol, mae Bwrdd a strwythur pwyllgor AaGIC yn cydfynd yn briodol â'i fusnes craidd. Cefnogir y Bwrdd gan ddau bwyllgor sicrwydd: y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd a'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg. Fel gyda chyrrff eraill, mae Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth yn goruchwyllo uwch benodiadau corfforaethol a chyflogau. Mae'r Grŵp Cyfeirio Strategol sy'n mynychu yn dda yn darparu fforwm da ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol ar strategaeth, cynlluniau a datblygiadau ehangach. Nid yw goruchwyllo cyllid a pherfformiad yn cael ei ddirprwyo i bwyllgor, ond ar hyn o bryd mae goruchwyliaeth ddigon da yn y ddau faes hyn gan y Bwrdd.
- 36 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn cael eu cadeirio'n dda ac yn dilyn y prosesau y cytunwyd arnynt. Mae aelodau, yn gyffredinol, yn taro cydbwysedd da o gefnogaeth a her.
- 37 Mae pwyllgorau'n canolbwyntio'n glir ar wella lle bu bylchau neu bryderon sicrwydd yn y gorfennol. Maent yn dangos hanes o ddilyn i fyny ar gamau a gytunwyd yn y pwyllgor. Mae pwyllgorau hefyd yn addasu eu blaenraglenni gwaith i ganolbwyntio ar faterion a risgiau sy'n dod i'r amlwg pan fo angen.
- 38 Mae adroddiadau sicrwydd pwyllgor a baratowyd ar gyfer y Bwrdd yn rhesymol dda. Er y gellid eu gwella drwy nodi'r materion sylweddol sydd angen sylw'r Bwrdd, rydym yn cydnabod bod adroddiadau llafar y pwyllgor i'r Bwrdd yn amlygu risgiau penodol yn glir. Yn fwy cyffredinol fel y nodwyd yn asesiad strwythuredig y llynedd, mae AaGIC yn parhau i gynhyrchu papurau Bwrdd a Phwyllgor o ansawdd da, a

gefnogir fel arfer gan adroddiadau clawr cryno sy'n tynnu sylw at bwyntiau allweddol i Aelodau Annibynnol eu hystyried.

Ymrwymiad y Bwrdd i glywed gan fyfyrwyr a staff

- 39 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i fyfyrwyr a staff sy'n clywed.
- 40 Canfuom fod **gan y Bwrdd drefniadau effeithiol i glywed gan fyfyrwyr a'i staff.**
- 41 Mae AaGIC yn dangos ymrwymiad da i glywed gan staff a myfyrwyr. Mae hyn yn cynnwys ymateb i ganlyniadau'r arolwg cenedlaethol o fyfyrwyr a gynhelir yn annibynnol, Fforwm Myfyrwyr Iechyd Cymru, Cynhadledd Lles Myfyrwyr, adborth gan gyfarfodydd myfyrwyr a mentoriaid a defnydd o'r cyfryngau cymdeithasol. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae cyfarfodydd y Bwrdd wedi cynnwys straeon myfyrwyr cwpl o weithiau. Mae hyn yn ei helpu i ganolbwyntio ar ansawdd addysg a phrofiad myfyrwyr, er bod aelodau'r bwrdd yn dangos yn glir eu bod yn canolbwyntio'n rheolaidd ar y meysydd hyn ym mhob cyfarfod a arsylwir.
- 42 Mae Aelodau Annibynnol yn clywed barn staff drwy adroddiadau ar arolygon staff ac arolygon pwls ac mae Aelodau Annibynnol yn mynychu'r cynadleddau staff chwarterol. Mae'r weithrediaeth hefyd yn gwrandao ar farn staff drwy gyfarfodydd 'galw heibio' staff bob pythefnos.

Cydlyniant y Bwrdd ac ymrwymiad i welliant parhaus

- 43 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn sefydlog ac yn gydlynol ac yn dangos ymrwymiad i welliant parhaus. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Bwrdd sefydlog a chydlynol gyda chadfridog o uwch arweinwyr sydd â'r gallu, y sgiliau a'r profiad priodol;
 - Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd ac yn defnyddio'r canfyddiadau i lywio a chefnogi gwelliant parhaus; a
 - Rhaglen berthnasol o ddatblygu, cefnogaeth a hyfforddiant Bwrdd ar waith.
- 44 Canfuom fod **y Bwrdd yn gydlynol ac yn dangos hunanfyfyrrio a dysgu da. Fodd bynnag, bydd angen iddo ddechrau paratoi ar gyfer newidiadau i'w aelodaeth.**
- 45 Mae'r Bwrdd yn gweithredu'n gydlynol ac yn dangos cefnogaeth a her briodol gan Aelodau Annibynnol ac ymatebion priodol gan uwch reolwyr. Mae uwch arweinyddiaeth AaGIC yn amlwg yn brofiadol ac yn canolbwyntio ar wneud gwahaniaeth. Mae ganddynt hanes da o bennu cyfeiriad mewn strategaeth a chynlluniau a ffocws cyson ar gyflawni cynlluniau. Mae Aelodau Annibynnol yn mynegi awydd i ddeall yn well pa wahaniaeth y mae'r sefydliad yn ei wneud.
- 46 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd ac yn defnyddio'r hunanasesiadau i lywio a chefnogi gwelliant parhaus. Cwblhaodd pwyllgorau'r Bwrdd, Archwilio a Sicrwydd a Chomisiynu ac Ansawdd Addysg eu

hadolygiadau hunanasesu rhwng mis Mawrth a mis Mai. Roedd hyn yn caniatáu i'r canfyddiadau lywio cylchoedd adrodd a gwella blynyddol. Roedd y dull yn fwy amserol eleni o'i gymharu â'r llynedd (gweler **Atodiad 2 Argymhelliad 2, 2022**).

- 47 Mae'r Bwrdd yn sefydlog ar hyn o bryd, gyda rhaglen berthnasol o ddatblygu, briffio, cefnogaeth a hyfforddiant Bwrdd ar waith. Fodd bynnag, bydd angen i'r Bwrdd gynllunio ar gyfer trosiant disgwyliedig a newid Aelodau Annibynnol. Mae disgwyl i'r Is-gadeirydd a Chadeirydd y Pwyllgor Addysg, Comisiynu ac Ansawdd adael ar ddiwedd eu tymor ym mis Chwefror 2024, gyda disgwyl i'r recriwtio ddechrau ym mis Medi. Bydd hyn yn gofyn am drosglwyddo rolau aelodau annibynnol allweddol yn ofalus (**Argymhelliad 4, 2023**).

Dull corfforaethol o gynllunio

- 48 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwylio eu cyflawniad.
- 49 Canfuom **fod dull AaGIC o ddatblygu strategaeth a chynllunio yn gynhwysfawr. Fodd bynnag, mae angen mwy o ffocws ar effaith cyflwyno cynlluniau. Dylai'r Bwrdd, maes o law, adolygu ei amcanion strategol yng ngoleuni'r gofyniad sydd ar ddod i fodloni gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.**

Dull corfforaethol o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau

- 50 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu, goruchwylio a chraffu ar ddatblygiad strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Gweledigaeth glir a gymeradwywyd gan y Bwrdd a strategaeth hirdymor ar waith, sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, wedi'u gwreiddio mewn iechyd poblogaeth, ac wedi'u llywio gan ddadansoddiad manwl a chynhwysfawr o anghenion, cyfleoedd, heriau a risgiau;
 - Trefniadau corfforaethol priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer datblygu a chynhyrchu'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP), a chynlluniau corfforaethol eraill; ac
 - Mae'r Bwrdd yn craffu'n briodol ar yr IMTP a chynlluniau corfforaethol eraill cyn eu cymeradwyo.
- 51 Canfuom **fod dull corfforaethol cadarn o ddatblygu cynlluniau strategol a chorfforaethol. Dylai'r Bwrdd gynllunio i adolygu ei amcanion strategol fel rhan o ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.**
- 52 Mae IMTP AaGIC ar gyfer 2023-26 yn gosod gweledigaeth wedi'i diffinio'n dda sy'n seiliedig ar set syml o nodau ac amcanion strategol. Mae ei Gynllun Addysg a Hyfforddiant yn gosod uchelgais comisiynu'r sefydliad yn briodol, yr ymrwymadau ariannu cysylltiedig, a nifer y lleoedd addysg a hyfforddiant sydd ar gael. Mae'r cynllun yn seiliedig ar ddealltwriaeth dda o'r risgiau, yr anghenion a'r heriau sy'n

wynebu gweithlu'r GIG. Caiff hyn ei ddatblygu gydag ystyriaeth dda o geisiadau a gofynion cyrff iechyd, ymgysylltu rhagweithiol parhaus â rhanddeiliaid allweddol, ac adolygiad strategol o wybodaeth berthnasol y gweithlu. Serch hynny, mae AaGIC yn cydnabod yr angen i gryfhau sut mae'n defnyddio deallusrwydd a senarios gyda gorwelion a modelu tymor hwy. Ar hyn o bryd mae'n gweithio gydag ymgynghorydd allanol i ddatblygu'r dull hwn.

- 53 O ran cynllunio strategol ehangach, mae AaGIC yn cryfhau'r ffordd y mae'n cefnogi cynllunio'r gweithlu mewn cyrff ledled Cymru. Mae hyn yn cynnwys datblygu cynlluniau gweithlu strategol ar gyfer nyrsio, iechyd meddwl, fferylliaeth a gofal sylfaenol. Mae'r rhain wedi'u cynllunio i adlewyrchu angen clinigol a dylunio gwasanaethau wedi'u llywio gan ymgysylltiad da â rhanddeiliaid.
- 54 Mae'n ymddangos bod y broses o ddatblygu'r IMTP yn gadarn, gyda chyfle i herio a dadlau ar draws y sefydliad a chydag Aelodau Annibynnol. Mae AaGIC yn dangos agwedd aeddfed tuag at y ffordd y mae'n ymgysylltu â'i rhanddeiliaid ar ei strategaethau a'i gynlluniau allweddol sy'n canolbwyntio'n allanol. Mae'r rhain yn aml yn cynnwys grwpiau ymgysylltu â rhanddeiliaid proffesiynol, y Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid, a chyda'r gwahanol gyrf proffesiynol sy'n cynrychioli proffesiynau'r GIG. Mae'r IMTP, y Cynllun Addysg a Hyfforddiant, y gwahanol gynlluniau gweithlu strategol proffesiynol, a chynlluniau mewnol i gyd yn destun craffu a herio ffurfiol ac anffurfiol cyn cymeradwyaeth y Bwrdd.
- 55 Mae AaGIC eisoes wedi dechrau gweithio i fabwysiadu egwyddorion a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf). Bydd gofyn yn ffurfiol iddo gydymffurfio â'r Ddeddf yn 2024. Ochr yn ochr â hyn, bydd cyflwyno Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 yn ei gwneud yn ofynnol i AaGIC adolygu ei amcanion yn ffurfiol. O ystyried yr amserlen ar gyfer datblygu'r IMTP nesaf, dylai AaGIC baratoi i adolygu ei amcanion yn ffurfiol yn yr hydref (**Argymhelliad 5, 2023**).

Dull corfforaethol o oruchwylio'r gwaith o gyflawni strategaethau a chynlluniau

- 56 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar weithredu a chyflwyno cynlluniau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Cynlluniau corfforaethol, gan gynnwys yr IMTP, sy'n cynnwys blaenoriaethau/amcanion strategol clir a ³ cherrig milltir SMART, targedau a chanlyniadau sy'n cynorthwyo monitro ac adrodd; ac
 - Mae'r Bwrdd yn monitro gweithrediad a chyflwyniad cynlluniau corfforaethol yn briodol, gan gynnwys yr IMTP.

³ penodol, mesuradwy, cyraeddadwy, perthnasol a rhwymo amser

- 57 Canfuom fod **gan AaGIC ffocws cadarn ar sicrhau bod camau allweddol yn cael eu cyflawni o fewn ei gynlluniau, ond mae angen mwy o ffocws ar ba wahaniaeth y mae'r camau hyn yn ei gyflawni.**
- 58 Mae cynlluniau allweddol, ac yn enwedig yr IMTP, yn cynnwys camau gweithredu sydd wedi'u diffinio'n dda, yn gyraeddadwy, yn berthnasol ac yn gysylltiedig â strategaeth a chynlluniau cenedlaethol y gweithlu. Fodd bynnag, gallai'r amserlenni ar gyfer cyflwyno camau gweithredu fod yn gliriach, i nodi lle mae'r ddarpariaeth ar y trywydd iawn a galluogi craffu'n well ar y camau lliniaru ac fel y nodwyd gan Archwilio Mewnol eleni, nodi'n glir lle mae cerrig milltir wedi newid.
- 59 Mae'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg yn monitro ac yn craffu ar agweddau perthnasol ar y fframwaith cynllunio sylfaenol, gan gynnwys y Cynllun Addysg a Hyfforddiant a chynlluniau gweithlu proffesiynau'r GIG.
- 60 Mae'r Bwrdd yn monitro cynnydd ar gynlluniau yn rheolaidd fel rhan o'i adroddiadau perfformiad integredig. Er bod gan y sefydliad ddull cadarn sy'n canolbwyntio ar dasgau ar gyfer monitro camau gweithredu a cherrig milltir allweddol y cytunwyd arnynt sy'n disgrifio gwaith a gwblhawyd, mae angen iddo ddisgrifio'r gwahaniaeth y mae'n ei wneud yn well. Dylai datblygiad AaGICau o fesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar effaith (gweler **paragraff 75**), helpu, ond ni fydd dangosyddion perfformiad allweddol yn unig yn rhoi sicrwydd cyflawn ynghylch a yw cynlluniau allweddol yn cael yr effaith a ddymunir. O ganlyniad, mae angen i AaGIC nodi'n well yr effaith/canlyniadau a fwriadwyd o gamau gweithredu allweddol (**Argymhelliad 6, 2023**).

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 61 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 62 Canfuom fod **fframweithiau risg, perfformiad a sicrwydd ansawdd wedi'u diffinio'n dda, eu gwreiddio a'u cymesur â chylch gwaith y sefydliad. Dros y 6 mis nesaf, bydd angen i AaGIC symud ymlaen i weithredu Dyletswyddau Candour ac Ansawdd, adolygu ei reolaethau risg strategol, a datblygu ei fesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar effaith.**

Dull corfforaethol o oruchwylio risgiau strategol

- 63 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwylio a chraffu ar risgiau strategol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Fframwaith Sicrwydd Bwrdd cyfredol ac sydd ar gael i'r cyhoedd (BAF), sy'n dwyn ynghyd yr holl wybodaeth berthnasol am y risgiau i gyflawni blaenoriaethau/amcanion strategol y sefydliad; ac
 - Mae'r Bwrdd yn mynd ati i fod yn berchen, adolygu, diweddarau a defnyddio'r BAF i oruchwylio, craffu, a mynd i'r afael â risgiau strategol.

- 64 Canfuom, **er bod y BAF yn offeryn byw ac yn cael ei adolygu'n briodol gan y Bwrdd, gwelsom fod angen adolygu'r risgiau strategol ac wedi hynny ddiweddarau ac adolygu ei fframwaith rheoli risg strategol.**
- 65 Adolygodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd y BAF, sy'n diffinio dull y sefydliad o reoli risgiau strategol, a'r risgiau strategol sydd ynddo ym mis Gorffennaf 2023. Dilynwyd hyn gan gymeradwyaeth y Bwrdd ym mis Gorffennaf. Cafodd y fframwaith rheoli risg strategol, sy'n mapio'r risgiau i sicrwydd a rheolaethau, ei adolygu ddiwethaf gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd ym mis Hydref 2022 ac mae i fod i gael ei adolygu'n fuan. Mae'r BAF yn cynnwys y fframwaith craidd a'r fframwaith rheoli risg strategol. Mae'r BAF yn darparu dull rhesymol o reoli ei risgiau strategol, ond fel y nodir isod, mae cyfle i adolygu'r risgiau strategol a chryfhau'r fframwaith rheoli risg ehangach.
- 66 Fel y nodwn ym **mharagraff 55**, bydd angen i'r sefydliad adolygu ei amcanion strategol gan ystyried gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Yn dilyn hyn, dylai'r sefydliad adolygu ei risgiau strategol a diweddarau'r fframwaith rheoli risg strategol cysylltiedig. Mae ein hadolygiad o'r risgiau strategol yn dangos, er eu bod yn rhesymol, eu bod ar y cyfan yn canolbwyntio gormod ar eu heffaith a'u canlyniadau mewnol. O ystyried rôl y sefydliad fel arweinydd system ac yn alluogwr strategol ar gyfer cyrff ieched eraill yng Nghymru, mae cyfle i sicrhau cydbwysedd gwell rhwng risg sy'n canolbwyntio ar y tu mewn a'r tu allan (**Argymhelliad 7, 2023**). Gallai hyn olygu, er enghraifft, fynegi'r effaith a'r canlyniadau ar y GIG ehangach yng Nghymru pe bai AaGIC yn methu â darparu ei wasanaethau yn ddigonol. Roedd ein hadolygiad o'r fframwaith rheoli risg presennol, a gymeradwywyd ym mis Hydref 2022, hefyd yn nodi, er ei fod yn cysylltu risgiau strategol ag amcanion⁴, bod sgôr RAG yn seiliedig ar asesu tebygolrwydd ac effaith yn absennol, nad oedd unrhyw gysylltiadau rhwng y gofrestr risg gorfforaethol a'r fframwaith (lle bo hynny'n berthnasol) ac mae cyfle i dynnu sylw at ba mor aml y dylai'r Bwrdd neu'r pwyllgorau gael sicrwydd. (**Argymhelliad 8, 2023**).

⁴ Mae RAG yn sefyll am goch, ambr, gwyrdd. Er mwyn cyflawni sgôr RAG, mae angen i bob risg yn gyntaf gael sgôr tebygolrwydd ac effaith. Mae defnyddio'r system raddio risg "RAG" ar gyfer sgorio risgiau yn golygu y gellir rhestru risgiau fel bod y rhai mwyaf difrifol yn cael sylw yn gyntaf.

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau corfforaethol

- 67 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Fframwaith rheoli risg priodol a chyfredol ar waith, sy'n seiliedig ar bolisiau, gweithdrefnau a rolau a chyfrifoldebau clir;
 - Y Bwrdd yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar effeithiolrwydd y system rheoli risg; ac
 - Mae'r Bwrdd yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar risgiau corfforaethol.
- 68 Canfuom, **er bod trefniadau risg corfforaethol priodol ar waith, bod cyfle i'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg adolygu'n ffurfiol y risgiau sy'n berthnasol i'w gylch gwaith.**
- 69 Mae gan AaGIC fframwaith rheoli risg corfforaethol priodol ar waith a goruchwylloaeth lefel Bwrdd effeithiol a chraffu ar effeithiolrwydd y system rheoli risg. Mae'r Bwrdd wedi cytuno'n briodol ar lefel y risg y mae'n barod i'w oddef mewn datganiad archwaeth risg. Cytunodd ar awydd risg isel am agweddau fel ansawdd hyfforddiant, ond goddefgarwch uwch ar gyfer cymryd risg mewn meysydd arloesi a newid. Mae AaGIC yn adolygu ei bolisi rheoli risg yn rheolaidd, yn fwyaf diweddar ym mis Gorffennaf 2023, lle mae'n nodi'r gofynion ar gyfer cryfhau monitro tueddiadau cyfraddau risg. Mae adolygiad priodol hefyd o'r gofrestr risg gorfforaethol yn y Bwrdd ac yn y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd. Mae'r ddau yn adolygu'r gofrestr ym mhob cyfarfod.
- 70 Mae'n ymddangos bod rhai risgiau sy'n ymwneud â chomisiynu addysg yn cynyddu'n arbennig mewn perthynas â lleoliad ac arddodiad myfyrwyr. Er mwyn cryfhau trefniadau, dylai'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg oruchwyllo'n fwy ffurfiol ar risgiau strategol a chorfforaethol sy'n dod o fewn ei gylch gwaith (**Argymhelliad 9, 2023**).

Dull corfforaethol o oruchwyllo perfformiad sefydliadol

- 71 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar berfformiad sefydliadol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Fframwaith rheoli perfformiad priodol, cynhwysfawr a chyfredol ar waith, wedi'i seilio ar rolau a chyfrifoldebau clir; ac
 - Y Bwrdd a'r pwyllgorau sy'n darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar berfformiad sefydliadol.
- 72 Canfuom fod **dull gwella o nodi, goruchwyllo a chraffu ar berfformiad sefydliadol.**
- 73 Mae gan y Bwrdd fframwaith rheoli perfformiad clir a adolygodd ddiwethaf ym mis Mai 2023. Mae'n nodi atebolrwydd ac amllder ar gyfer adolygu perfformiad ar lefelau gwasanaeth, rheolaeth, pwyllgor a Bwrdd.

- 74 Nid yw llawer o'r metrigau allweddol cenedlaethol yn berthnasol i AaGIC gan nad yw'n ddarparwr gofal iechyd. Yn hytrach, mae AaGIC yn adrodd yn briodol ddangosyddion perfformiad allweddol penodol perthnasol ac yn olrhain cynnydd dros amser yn ei ddangosfwrdd perfformiad a'i adroddiadau perfformiad integredig i'r Bwrdd. Mae'r DPI dangosfwrdd yn ymdrin yn briodol ag agweddau craidd ar fusnes. Mae'r rhain yn ymwneud â hyfforddiant ac addysg a swyddogaethau corfforaethol gan gynnwys presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol, cydymffurfio â dyletswyddau deddfwriaethol, a pherfformiad ariannol a'r gweithlu. Mae yna hefyd adroddiadau naratif lefel uchel ond clir ar agweddau ar gyllid, digidol, datgarboneiddio, a gweithlu.
- 75 Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am oruchwylio'r adroddiadau perfformiad yn ffurfiol. Mae'n trafod yn effeithiol ac yn herio lle mae perfformiad oddi ar y trywydd iawn. Mae yna hefyd awydd clir gan aelodau'r bwrdd i ddeall yn well yr effaith y mae'r sefydliad yn ei chael ar y GIG ehangach. Ar hyn o bryd mae AaGIC yn ymgymryd â gwaith i ddatblygu mesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar effaith y mae'n disgwyl eu cwblhau erbyn mis Mawrth 2024. Dylai'r gwaith y mae AaGIC yn ei wneud ar fesurau perfformiad sy'n canolbwyntio ar effaith gryfhau sicrwydd. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod yr anhawster i fesur effaith lle nad yw'r sefydliad mewn rheolaeth uniongyrchol (er enghraifft, y gallu i gynyddu nifer y bobl sy'n dechrau hyfforddiant sydd wedyn yn cael eu cyflogi yn GIG Cymru).

Dull corfforaethol o oruchwylio ansawdd a diogelwch gwasanaethau

- 76 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Trefniadau corfforaethol sydd ar waith sy'n nodi sut y bydd y sefydliad yn cyflawni ei ofynion o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020;
 - Fframwaith (neu debyg) sydd ar waith sy'n cefnogi llywodraethu ansawdd effeithiol;
 - Strwythurau sefydliadol clir a llinellau atebolrwydd ar waith ar gyfer llywodraethu clinigol / ansawdd; ac
 - Mae'r Bwrdd a'r pwyllgor perthnasol yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 77 Canfuom fod **dull clir ac aeddfed ar gyfer monitro a chraffu ar ansawdd addysg a gomisiynwyd. Fodd bynnag, mae angen cryfhau rhai agweddau ar adrodd a sicrhau bod y fframwaith rheoli ansawdd yn cael ei adolygu yng nghyd-destun dyletswyddau deddfwriaethol newydd sy'n ymwneud ag ansawdd a gonestrwydd.**
- 78 Mae cylch gwaith ansawdd AaGIC yn canolbwyntio'n bennaf ar ansawdd yr addysg a'r hyfforddiant y mae'n ei gomisiynu. Mae dull clir ac aeddfed ar gyfer monitro

ansawdd addysg a gomisiynir sy'n cyd-fynd â fframwaith rheoli ansawdd. Mae'r dull wedi hen sefydlu, gan gysylltu â phrosesau adolygu ffurfiol, lle mae'r sefydliad yn coladu gwybodaeth a data ansawdd cysylltiedig ag addysg a hyfforddiant a gefnogir gan drafodaeth gyda darparwyr hyfforddiant. Cefnogir hyn gan gydberthynas dda rhwng AaGIC a'r Colegau Brenhinol, gyda dulliau effeithiol o gynyddu pryderon ansawdd i ddarparwyr addysg a hyfforddiant yn ôl yr angen. Mae angen cynllun gwella clir ar wasanaethau uwch, rhaid iddynt ddangos gwelliant, ac maent yn cael eu hadolygu'n amlach.

- 79 Mae cyfrifoldebau clir dros oruchwyllo ansawdd ac eglurder ar linellau atebolrwydd gweithredol ar gyfer monitro ansawdd. Mae'r Pwyllgor Ansawdd Comisiynu Addysg yn darparu trosolwg ffurfiol ac effeithiol o ansawdd gwasanaethau addysg a gomisiynwyd. Mae adroddiadau sicrhau ansawdd sy'n ymwneud â Gweithwyr Proffesiynol Meddygol a Nyrso yn darparu lefel dda o sicrwydd ansawdd. Maent yn nodi'n glir iawn lle mae cynnydd ar faterion ansawdd, yn tynnu sylw at bryderon, meysydd sy'n gwaethygu a lefel y goruchwyliaeth uwch. Fodd bynnag, nid yw adroddiadau ansawdd Deintyddol, Fferylliaeth ac Optometreg wedi'u drafftio mewn ffordd sy'n rhoi sicrwydd mor glir (**Argymhelliad 10, 2023**).
- 80 Mae gan y sefydliad ddyletswyddau newydd fel rhan o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 (y Ddeddf). Mae AaGIC yn gwneud cynnydd rhesymol ar y rhain. Mae'n adeiladu ar ei ddulliau sicrhau ansawdd presennol, ymgysylltu a hyfforddi ei staff, a hysbysu ac ymgysylltu â'r Bwrdd mewn sesiynau datblygu bwrdd. Rydym yn deall bod y gwaith Dyletswydd Ansawdd yn mynd rhagddo'n dda o fewn y swyddogaethau comisiynu addysg, ond mae mwy i'w wneud i'w wreiddio ar draws y sefydliad. Pan fydd trefniadau i weithredu'r Ddeddf yn cael eu datblygu'n ddigonol, dylai AaGIC ddiweddarau ei fframwaith rheoli ansawdd (**Argymhelliad 11, 2023**).
- 81 Er bod y gofyniad Dyletswydd Candour yn berthnasol i AaGIC, mae'r tebygolrwydd y bydd yn cael ei sbarduno yn isel iawn o'i gymharu â darparwyr gofal iechyd mawr. Serch hynny, dylai AaGIC baratoi dogfen weithdrefn fer i'w dilyn os caiff y ddyletswydd ei sbarduno (**Argymhelliad 12, 2023**).

Dull corfforaethol o olrhain argymhellion

- 82 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC dull corfforaethol cadarn o oruchwyllo a chraffu ar systemau ar gyfer olrhain cynnydd i fynd i'r afael ag argymhellion a chanfyddiadau archwilio ac adolygu. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Systemau priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer olrhain ymatebion i archwilio ac argymhellion a chanfyddiadau adolygu eraill mewn modd amserol.
- 83 Canfuom fod **systemau priodol ar waith ar gyfer olrhain a gweithredu archwilio ac adolygu argymhellion a chanfyddiadau mewn modd amserol**.
- 84 Mae gan AaGIC system effeithiol ar gyfer olrhain argymhellion. Adolygir olrhain yr argymhellion ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd. Mae'r fformat yn glir, gan ddangos cynnydd yn erbyn argymhellion mewnol ac allanol. Mae'r Tîm

Gweithredol yn craffu ar olrhain yr argymhellion cyn pob Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd.

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 85 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o reoli ei adnoddau ariannol.
- 86 Yn gyffredinol, gwelsom fod dull da o reoli a sicrwydd ariannol.

Amcanion ariannol

- 87 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o gyflawni ei amcanion ariannol allweddol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Y sefydliad yn cyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-23; ac
 - Mae'r sefydliad ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau yn 2023-24.
- 88 Canfuom fod y **sefydliad wedi cyflawni ei ddyletswydd ariannol i dorri tir newydd ar gyfer 2022-23 a'i fod ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion yn 2023-24.**
- 89 Cyflawnodd y sefydliad ei amcanion ariannol statudol yn 2022-23. Yn ystod 2022-23, arweiniodd lleoedd hyfforddi a gomisiynwyd heb eu llenwi ochr yn ochr â rhoi myfyrwyr at danwariant o tua £22 miliwn a dychwelodd AaGIC i Lywodraeth Cymru. Daeth AaGIC i ben y flwyddyn 2022-23 gyda thanwariant o £1.14 miliwn, a oedd i raddau helaeth oherwydd addasiad technegol sy'n ofynnol yn dilyn archwiliad cyfrifon.⁵ Yn ystod 2022-23, cyflawnodd AaGIC berfformiad o 93.9% o gredydwy'r nad ydynt yn rhan o'r GIG a dalwyd o fewn 30 diwrnod o gyflawni yn erbyn targed Llywodraeth Cymru o 95%.
- 90 Ar gyfer blwyddyn ariannol 2023-24, mae AaGIC ar y trywydd iawn ar hyn o bryd i gyflawni ei amcanion ariannol 2023-24. Ym mis Gorffennaf 2023, adroddodd danwariant o £0.136 miliwn. Mae hyn yn amodol ar iddo ddychwelyd £5 miliwn i Lywodraeth Cymru a oedd yn ymwneud â lleoedd comisiwn heb eu llenwi yn ystod tri mis cyntaf y flwyddyn. Mae perygl o hyd y gallai tanwariant pellach oherwydd tanlenwi lleoliad addysg ar gyfer carfan fwy o fyfyrwyr yr hydref. Bydd gan y sefydliad well dealltwriaeth o'r sefyllfa ym mis Tachwedd 2023, unwaith y bydd data ar leoliadau ar gael ar gyfer carfan myfyrwyr yr hydref.

Dull corfforaethol o gynllunio ariannol

⁵ Gostyngodd effaith net yr addasiad technegol wariant 2022-23 £1.036 miliwn. Mae'n ymwneud ag amseru taliadau i brifysgolion sydd ar draws dwy flynedd ariannol ac yn adfer ohonynt a sicrhau eu bod yn cael eu cyfrif yn y flwyddyn gywir.

- 91 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar gynllunio ariannol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Trefniadau cynllunio ariannol corfforaethol clir a chadarn ar waith;
 - y Bwrdd yn craffu ar gynlluniau ariannol yn briodol cyn eu cymeradwyo;
 - Arbedion cynaliadwy, realistig a chynlluniau gwella costau sydd wedi'u costio'n gywir, sydd wedi'u cynllunio i gefnogi cynaliadwyedd ariannol a thrawsnewid gwasanaethau; ac
 - Mae'r Bwrdd yn craffu ar arbedion a chynlluniau gwella costau yn briodol cyn iddynt gael eu cymeradwyo.
- 92 Canfuom **fod y sefydliad yn cryfhau ei ddull o gynllunio ariannol ac yn cynyddu ei ffocws ar arbedion.**
- 93 Mae IMTP AaGIC yn nodi'n glir y cynllun ariannol bob blwyddyn. Rhagwelir y cynllun ariannol dros gyfnod o bum mlynedd ac mae cysylltiad mawr rhwng ymrwymadau ariannol sy'n ymwneud â'r Cynllun Addysg a Hyfforddiant a chontractau addysg cysylltiedig. Mae'r cynllun yn cael ei ddiweddarau'n flynyddol yn seiliedig ar leoliadau a ariennir a ddisgwylir yn y Cynllun Addysg a Hyfforddiant a baratowyd yn flynyddol. Mae cynllunio ariannol yn gymhleth i raddau gan gyfnodau gwahanol blwyddyn ariannol a blwyddyn academaidd a newidiadau yn nifer y garfan myfyrwyr sydd ond yn cael eu deall yn llawn ymhell i'r flwyddyn ariannol. Mae'r sefydliad yn gweithio i alinio comisiynu a chynllunio ariannol yn well. Mae hefyd yn cymryd camau i ddeall y risg o leoedd myfyrwyr heb eu llenwi yn gynharach, gan weithio gyda'i ddarparwyr addysg dan gontract.
- 94 Caiff cynllunio ariannol ei graffu yn briodol gan y Bwrdd fel rhan o'r broses gymeradwyo ehangach gan IMTP. Yn hanesyddol, nid oedd yn ofynnol i AaGIC gyflawni unrhyw dargedau arbedion ariannol. Fodd bynnag, fel rhan o waith adfer ariannol ar draws GIG Cymru eleni, mae'n cymryd camau priodol i ystyried sut y gall helpu i gyfrannu at leihau'r pwysau ariannol ehangach sy'n wynebu'r GIG. Ymatebodd i gais diweddar gan Lywodraeth Cymru i gyfrannu tuag at welliant ariannol GIG Cymru. Bydd angen i'r sefydliad sicrhau ei fod yn cydbwysu'r risg sylweddol posibl o leihau costau tymor byr (h.y. lleihau comisiynu addysg neu hyfforddiant) heb gyfaddawdu'r biblinell gweithlu tymor hwy, na hyfywedd ariannol rhai darparwyr addysg.

Dull corfforaethol o reoli ariannol

- 95 Gwnaethom ystyried a oes gan AaGIC ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar reolaeth ariannol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- Rheolaethau effeithiol ar waith sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a Chynlluniau Archebu a Dirprwyo;
 - y Bwrdd yn goruchwylio'n briodol y trefniadau a'r perfformiad sy'n ymwneud â chamau tendro sengl, taliadau arbennig, colledion, a gwrth-dwyll;

- Cyflwynwyd datganiadau ariannol y sefydliad ar gyfer 2022-23 ar amser, nid oeddent yn cynnwys unrhyw gamddatganiadau perthnasol, a chawsant farn archwilio lân.
- 96 Canfuom fod **dulliau rheoli a pholisi ariannol allweddol yn effeithiol ar y cyfan.**
- 97 Fel yr amlygwyd yn flaenorol, mae'r sefydliad yn adolygu ei Gyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a'i Gynllun Dirprwyo yn rheolaidd. Mae gwaith a wnaed gan Archwilio Mewnol fel rhan o'i gynllun 2022-23, a gwaith Archwilio Cymru ar y cyfrifon ariannol yn dangos bod rheolaethau ariannol da ar waith. Mae goruchwyllo sicrwydd rheolaethau ariannol yn cael ei wneud yn effeithiol ac yn briodol yn y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd. Mae'r pwyllgor yn derbyn, trafod, a lle bo angen, yn holi swyddogion am ddiweddariadau ar golledion a thaliadau arbennig, gwrth-dwyll, a rheolaethau caffael fel camau tendro sengl a pholisi talu'r sector cyhoeddus. Mae'r adroddiadau'n cynnwys yr wybodaeth angenrheidiol i alluogi craffu da. Mae'r Gwasanaeth Gwrth-dwyll Lleol wrthi'n datblygu dull wedi'i deilwra ar gyfer ei asesiad risg o dwyll gan ganolbwyntio ar AaGIC yn benodol ac mae hyn yn mynd rhagddo. Mae ein hadolygiad o'r Polisi Gwrth-Dwyll yn dangos y dylid teilwra hyn hefyd i swyddogaethau penodol AaGIC, gan fod y fersiwn gyfredol ar wefan AaGIC yn gopi uniongyrchol o bolisi Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (**Argymhelliad 13, 2023**).
- 98 Cyflwynodd AaGIC ei ddatganiadau ariannol yn unol â'r amserlenni newydd y cytunwyd arnynt gydag Archwilio Cymru. Er bod angen addasiad technegol yn ymwneud â newid y cyfrif am y gost yn y flwyddyn ariannol, yn hytrach na'r flwyddyn academaidd, rhoddodd Archwilio Cymru farn archwilio ddiamod ar gyfer cyfnod cyfrifo 2022-23.

Goruchwyllo'r Bwrdd o berfformiad ariannol

- 99 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn goruchwyllo ac yn craffu ar berfformiad ariannol yn briodol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- y Bwrdd yn derbyn adroddiadau cywir, tryloyw ac amserol ar berfformiad ariannol, yn ogystal â'r heriau ariannol, risgiau a chamau lliniaru allweddol;
 - Trefniadau adrodd ariannol effeithiol ar waith, sy'n galluogi'r Bwrdd i ddeall gyrywyr costau a sut maent yn effeithio ar gyflawni amcanion strategol; ac
 - Mae'r Bwrdd yn craffu ar asesiadau parhaus sefyllfa ariannol y sefydliad yn briodol.
- 100 Canfuom fod **dull da o fonitro sefyllfa ariannol y sefydliad. Mae hefyd yn cymryd camau cadarnhaol i gryfhau sut mae'n rhagweld ac yn rhagweld risg o danwariant sy'n gysylltiedig â lleoedd addysg a hyfforddiant heb eu llenwi.**
- 101 Mae'r Bwrdd yn craffu ar sefyllfa ariannol y sefydliad yn briodol gyda ffocws cynyddol ar ganlyniadau'r tanwariant sy'n gysylltiedig â lleoedd heb eu llenwi, a chydnyddiaeth o'r angen i ddangos effeithlonrwydd. Mae adroddiadau ariannol AaGIC yn ddigon clir a chywir ar ryw adeg. Fodd bynnag, cyfyngir ar y sefydliad gan y wybodaeth sydd ganddo ar gael i ddarparu rhagolygon ariannol gan nad oes

gwybodaeth gywir am niferoedd lleoliadau myfyrwyr yn hysbys tan o leiaf 10 wythnos i mewn i'r tymor academaidd cyntaf. Mae AaGIC yn cymryd camau priodol i wella'r sefyllfa hon, gan chwilio am ffynonellau gwybodaeth ychwanegol, megis Gwasanaeth Derbyn Prifysgolion a Cholegau (UCAS), a gweithio gyda'r Sefydliadau Addysg Uwch a gomisiynwyd.

102 Y llynedd, gwnaethom gyhoeddi argymhelliad y dylai AaGIC ymgymryd â gwaith i ddeall canlyniadau unrhyw danwariant (gweler **Atodiad 2 Argymhelliad 3, 2022**). Ym mis Gorffennaf 2023, nododd yr adroddiad ariannol fod y tanwariant o £5 miliwn hyd yma yn cyfateb i "gollod o tua 135 o nyrsys"⁶. Er bod hyn yn bodloni'r meini prawf ar gyfer cau'r argymhelliad y llynedd, mae cyfle i wneud mwy o waith i archwilio canlyniadau'r tanwariant, gan ystyried materion fel:

- Sut y gellir teimlo effaith tanwariant (lleoedd hyfforddi nas defnyddiwyd) mewn rhai proffesiynau yn fwy nag eraill;
- Amrywiadau rhanbarthol a allai weld rhai rhannau o Gymru yn cael eu heffeithio'n fwy nag eraill; a
- Ffactorau cydraddoldeb sy'n atal mynediad ar gyfer grwpiau gwarchoddedig a difreintiedig.

⁶ Cyfrifodd AaGIC fod y tanwariant o £5 miliwn yn gysylltiedig â cholled o 135 wrth ystyried cost hyfforddiant nyrsys sy'n cyfateb i oddeutu £37,000.

Atodiad 1

Dulliau archwilio

Mae **Arddangosyn 2** isod yn nodi'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflawni'r gwaith hwn. Mae ein tystiolaeth wedi'i chyfyngu i'r wybodaeth a dynnwyd o'r dulliau isod.

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Arsylwadau	<p>Gwnaethom arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd y pwyllgorau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd ar 13 a 20 Gorffennaf• Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg ar 17 Gorffennaf
Dogfennau	<p>Rydym wedi adolygu amrywiaeth o ddogfennau, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cylch gorchwyl y Bwrdd a'r Pwyllgor, rhaglenni gwaith, agendâu, papurau a chofnodion;• Dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Cynlluniau Dirprwyo, Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, Cofrestrau Buddiannau, a Chofrestrau Rhoddion a Lletygarwch;• strategaethau a chynlluniau sefydliadol allweddol, gan gynnwys yr IMTP;• Dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol;• Adroddiadau allweddol yn ymwneud â pherfformiad sefydliadol a chyllid;• Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol;• Polisiâu a gweithdrefnau perthnasol; a• Adroddiadau a baratowyd gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol a'r Gwasanaeth Gwrth-Dwyll Lleol

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Cyfweliadau	<p>Gwnaethom gyfweild â'r Uwch Swyddogion ac Aelodau Annibynnol canlynol (mewn trefn gronolegol):</p> <ul style="list-style-type: none">• Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd;• Dirprwy Gyfarwyddwr Cyllid a Chynllunio;• Ysgrifennydd y Bwrdd;• Cadeirydd y Pwyllgor Ansawdd Comisiynu Addysg;• Prif Swyddog Gweithredol;• Cyfarwyddwr Cyllid, Cynllunio a Pherfformiad;• Cadeirydd Addysg a Gwella Iechyd Cymru; a• Cyfarwyddwr Meddygol.

Atodiad 2

Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol

Mae **Arddangosyn 3** isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan AaGIC wrth weithredu argymhellion o adroddiadau asesu strwythur blaenorol

Argymhelliad 2022	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>A1 Canfuom nad yw elfennau o wefan AaGIC yn cael eu diweddarau mewn modd amserol. Mae hyn yn ymwneud â chofnodion heb eu cadarnhau o gyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor, recordiadau o gyfarfodydd pwyllgorau, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a datganiadau o fuddiant y Bwrdd. Er mwyn gwella tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd ymhellach, dylai AaGIC sicrhau:</p> <ol style="list-style-type: none">Cyhoeddir cofnodion Bwrdd a phwyllgor a/neu recordiadau cyfarfod heb eu cadarnhau ar wefan AaGIC o fewn 14 diwrnod o gynnal cyfarfod;mae'r fersiwn ddiweddaraf o ddogfennau llywodraethu allweddol sy'n sail i drefniadau'r sefydliad, megis Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a datganiadau buddiannau'r Bwrdd, ar gael i'r cyhoedd ar y wefan.	<p>Mae cofnodion bwrdd heb eu cadarnhau a recordiadau o'r cyfarfodydd hyn bellach yn cael eu huwchlwytho yn gyffredinol mewn modd amserol. Y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd a Sicrwydd ac Addysg Cofnodion heb eu cadarnhau ac mae recordiadau yn gyffredinol yn profi mwy o oedi. Ar 14 Awst 2023:</p> <ul style="list-style-type: none">Cofnodion diwethaf y bwrdd cyhoeddus heb eu cadarnhau yw mis Mai 2023 a'r recordiad hefyd oedd mis Mai 2023. Mae cyfarfod Gorffennaf 2023 ar goll.Y cofnodion diwethaf o'r pwyllgor Archwilio a Sicrhau yw Ebrill 2023 a'r recordiad olaf oedd Mai 2023, gyda dau gyfarfod ym mis Gorffennaf 2023.Y cofnodion Ansawdd a Sicrwydd Addysg diwethaf heb eu cadarnhau yw Medi 2022 a'r recordiad oedd Mawrth 2023 gyda chyfarfodydd wedi'u cynnal ym mis Gorffennaf 2023, Ebrill 2023, Mawrth 2023 a Rhagfyr 2022 <p>Diweddarwyd Rheolau Ariannol Sefydlog ddiwethaf yn 2022 a dyma'r fersiwn hon ar y wefan. Disgwylir i'r rhain gael eu hadolygu nesaf gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd ym mis Hydref 2023.</p>

Argymhelliad 2022	Disgrifiad o'r cynnydd
	<p>Cafodd y Rheolau Sefydlog eu hadolygu gan y Bwrdd ym mis Gorffennaf 2023.</p> <p>Ein hasesiad ar gynnydd yn erbyn yr argymhelliad: Parhaus</p>
<p>A2 Canfuom fod cyfleoedd i wella amseroldeb a thryloywder adolygiadau effeithiolrwydd y Bwrdd a'r pwyllgor. Dylai AaGIC sicrhau:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Cwblheir yr holl adolygiadau effeithiolrwydd mewn pryd i fwydo i gylchoedd adrodd blynyddol fel y datganiad llywodraethu blynyddol; a b. bod cynlluniau gweithredu sy'n deillio o adolygiadau effeithiolrwydd yn cael eu cyflwyno yn sesiynau'r Bwrdd Cyhoeddus a'r Pwyllgor. 	<p>Mae hunanasesiadau/adolygiadau effeithiolrwydd y bwrdd a'r pwyllgor bellach yn cael eu hadrodd mewn modd amserol gydag adroddiadau clir am gamau gweithredu clir.</p> <p>Ein hasesiad ar gynnydd yn erbyn yr argymhelliad: Cwblhawyd</p>
<p>A3 Gan adeiladu ar y gwaith y mae AaGIC yn ei wneud i wella ei adroddiadau ariannol, dylai wella adroddiadau ariannol drwy gynnwys esboniad o ganlyniadau tymor byr a chanolig unrhyw danwariant.</p>	<p>Fel y nodwyd ym mharagraff 102 o'r adroddiad hwn, yn dechnegol mae'r argymhelliad hwn wedi'i gwblhau oherwydd bod adroddiad ariannol y Bwrdd yn cynnwys esboniad sylfaenol o ganlyniadau tymor byr a chanolig unrhyw danwariant ar ffurf y lleoedd nyrsio posibl a gollir cyfatebol. Fodd bynnag, fel y nodwn, mae cyfle pellach i wella'r dull adrodd.</p> <p>Ein hasesiad ar gynnydd yn erbyn yr argymhelliad: Cwblhawyd</p>
<p>A4 Canfuom nad yw AaGIC yn cyrraedd ei darged ar gyfer Cydymffurfriad Arfarnu Perfformiad ac Adolygiad Datblygu. Ar ddiwedd 2021-22, cydymffurfriad oedd 70% o'i gymharu â tharged o 85%. Dylai AaGIC adrodd am y camau penodol y mae'n eu cymryd i wella'r targed hwn yn</p>	<p>Y llynedd fe wnaethom adrodd bod perfformiad ar gyfer PADR yn 70% o'i gymharu â tharged o 85%. Er i'r sefydliad nodi ei fod wedi gweithredu a chau'r argymhelliad, mae'r perfformiad a adroddwyd ym mis Gorffennaf 2023 yn dangos dirywiad i 64.7%.</p>

Argymhelliad 2022

ei adroddiad perfformiad integredig, gyda'r bwriad o gyflawni 85% erbyn mis Mawrth 2023.

Disgrifiad o'r cynnydd

Ein hasesiad ar gynnydd yn erbyn yr argymhelliad: **Parhaus**

Atodiad 3

Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio

Arddangosyn 4: Addysg a Gwella Iechyd Cymru, ymateb Awdurdod Iechyd Arbennig Cymru i'n hargymhellion archwilio

Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A1 Cyflwyno proses adolygu i nodi polisiau sy'n dod i ben fel mater o drefn (blaenoriaeth uchel).	<p>Cafodd y Polisi ar Bolisiau ei adolygu a'i gymeradwyo gan Dîm Gweithredol AaGIC ym mis Awst 2023. Mae AaGIC yn adolygu polisiau yn unol â'r broses adolygu a nodir yn y Polisi ar Bolisiau.</p> <p>Mae'r Tîm Llywodraethu Corfforaethol yn adolygu llyfrgell dogfennau polisi'r sefydliad yn rheolaidd ac yn rheolaidd ac yn tynnu sylw at bolisiau sy'n agosáu at adolygu i'r Perchennog Polisi.</p>	Awst 2023	Ysgrifennydd y Bwrdd
A2 Adolygu a chymeradwyo diweddariadau i bolisiau y nodwyd eu bod angen eu hadolygu (blaenoriaeth uchel).	Bydd adroddiad sy'n manylu ar bolisiau sydd i'w hadolygu yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau ym mis Hydref 2023.	12 Hydref 2023	Ysgrifennydd y Bwrdd

Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>A3 Darparu adroddiadau diweddarau polisi byr am chwe chyfnod misol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd, er mwyn sicrhau bod goruchwyliaeth briodol o gylch bywyd y polisi (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Bydd adroddiadau Diweddarau Polisi yn cael eu darparu i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau ar chwe chyfnod misol. Mae hyn wedi'i ychwanegu at raglen waith y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd.</p>	<p>Adroddiad cyntaf a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd ym mis Hydref 2023</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>
<p>A4 PCynrychiolwyr cynllun i reoli trosglwyddo cyfrifoldebau mewn rolau aelodau annibynnol allweddol (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Mae'r Cadeirydd wedi ymgynghori â'r aelodau annibynnol i gytuno ar gynllun ar gyfer trosglwyddo i rolau aelodau allweddol. Mae cadeiryddion y pwyllgorau a'r Is-gadeirydd wedi cael y dasg o gynhyrchu datganiad etifeddiaeth a fydd yn cynnwys sylwadau ac arweiniad i gefnogi eu holynwyr. Bydd darpariaeth hefyd yn cael ei gwneud i alluogi is-gadeirydd AaGIC yn y dyfodol i gysgodi periglor presennol y rôl.</p> <p>Mae'r broses ar gyfer recriwtio dau Aelod Annibynnol newydd ym mis Ionawr 2024 eisoes ar y gweill. Mae gan AaGIC gynlluniau sefydlu eisoes ar waith ar gyfer aelodau annibynnol newydd ac aelodau o'r Pwyllgorau Comisiynu ac Ansawdd Archwilio a Sicrhau ac Addysg. Bydd y rhain yn cael eu diweddarau i adlewyrchu anghenion a phrofiad unigolion ynghyd â gofynion esblygol y sefydliad.</p>	<p>Cwblhau</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>

Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>A5 Dylai AaGICedrych ar amcanion strategol y sefydliad fel rhan o bennu amcanion llesiant (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Bydd hyn yn cael ei ystyried fel rhan o ddatblygu'r Cynllun Tymor Canolig Integredig ar gyfer 2024-2027.</p>	<p>31 Ionawr, 2024</p>	<p>Cyfarwyddwr Cyllid, Cynllunio a Pherfformiad</p>
<p>A6 Dylai AaGIC adolygu adrodd ar gynnydd ar gynlluniau allweddol i sicrhau eu bod yn gwerthuso'r ffordd y maent yn asesu effaith cyflawni (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Mae'r fframwaith datblygu perfformiad yn cael ei adolygu i nodi'r defnydd o ddata sy'n galluogi mesur effaith. Bydd cwestiynau busnes allweddol a dangosyddion perfformiad diwygiedig yn cael eu cyflwyno i fwrdd Tachwedd 2023 i'w hystyried.</p> <p>Bydd rhagor o waith yn cael ei wneud i ddatblygu mesurau a chaffael data angenrheidiol nad ydynt eisoes wedi'u casglu.</p> <p>Bydd adolygiad porth ym mis Mawrth 2024 yn adrodd ar gynnydd ac yn darparu cynllun wedi'i ddiweddarau.</p>	<p>31 Tachwedd, 2023</p> <p>31 Mawrth, 2024</p>	<p>Cyfarwyddwr Cyllid, Cynllunio a Pherfformiad</p>
<p>A7 Ar ôl cwblhau argymhelliad 4, dylai AaGIC uOsgoi adolygiad o'r risgiau strategol a fyddai'n effeithio ar gyflawni amcanion strategol. Defnyddiwch y cyfle hwn i sicrhau cydbwysedd gwell rhwng risg sy'n canolbwyntio ar y tu mewn ac yn allanol Er enghraifft, drwy fynegi'r effaith ar y GIG ehangach yng Nghymru pe bai AaGIC wedi methu â darparu ei wasanaethau yn ddigonol (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Bydd Risgiau Strategol AaGIC yn cael eu hystyried i'w cymeradwyo ym Mwrdd Medi. Mae'r broses ar gyfer creu'r Risgiau Strategol hyn wedi cynnwys ffocws ar sicrhau gwell cydbwysedd rhwng risg mewnol ac allanol.</p> <p>O ran y Risgiau Strategol mewn ymateb i IMTP 2024-27 (sy'n ymwneud ag argymhelliad 4) mae datblygiad y rhain wedi'i gynnwys yn rhaglen waith flaen y Bwrdd ar gyfer Bwrdd Mawrth.</p>	<p>28 Medi, 2023</p> <p>28 Mawrth, 2024</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>

Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyrifol
<p>A8 Ar ôl cwblhau argymhelliad 7, dylai AaGIC adolygu'r fframwaith rheoli risg strategol. Dylai hyn hefyd gynnwys nodi'r sicrwydd penodol sydd ei angen, pa mor aml y mae eu hangen a mabwysiadu 'Coch, Amber, Gwyrdd (RAG)⁷ graddfa'r risg (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Bydd y fframwaith rheoli risg strategol yn cael ei ddiweddarau i gefnogi'r Risgiau Strategol mewn ymateb i'r IMTP ar gyfer 2024-27 (sy'n ymwneud ag argymhelliad 7) ac fe'i cynhwysir yn rhaglen waith flaen y Bwrdd ar gyfer Bwrdd Mawrth.</p>	<p>28 Mawrth, 2024</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>
<p>A9 Dylai AaGIC adrodd yn ffurfiol y risgiau sy'n rhan o gylch gorchwyl y Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg at y pwyllgor hwnnw (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Mae'r Pwyllgor Addysg, Comisiynu ac Ansawdd yn derbyn adroddiadau sicrhau ansawdd sy'n diweddarau'r Pwyllgor ar faterion, risgiau ac eithriadau ansawdd mewn perthynas â hyfforddiant meddygol ôl-raddedig, optometreg, deintyddiaeth, fferylliaeth ac addysg cyn cofrestru nyrsio ac addysg broffesiynol iechyd.</p> <p>Bydd y dull o ymdrin â'r Pwyllgor Addysg, Comisiynu ac Ansawdd sy'n derbyn risgiau yn cael ei adolygu i sicrhau bod risgiau'n cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor sy'n dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.</p>	<p>7 Rhagfyr 2023</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>

⁷ Mae RAG yn sefyll am goch, ambr, gwyrdd. Er mwyn cyflawni sgôr RAG, mae angen i bob risg yn gyntaf gael sgôr tebygolrwydd ac effaith. Mae defnyddio'r system raddio risg "RAG" ar gyfer sgorio risgiau yn golygu y gellir rhestru risgiau fel bod y rhai mwyaf difrifol yn cael sylw yn gyntaf.

Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>A10 Dylai AaGICTrengthen Adroddiadau Sicrhau Ansawdd ar gyfer Deintyddiaeth, Fferylliaeth ac Optometreg a gyflwynir i'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg i sicrhau eu bod mor glir ac wedi'u strwythuro'n dda â'r fersiynau Proffesiynol Meddygol a Nyrsio ac Iechyd cyfatebol (flaenoriaeth uchel).</p>	<p>Mae AaGIC yn adolygu strwythur a chynnwys yr adroddiadau ansawdd yn rheolaidd i'r Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg. Mae'r adroddiadau wedi'u trefnu ar gyfer cyfarfod adolygu ar 20 Hydref sy'n cynnwys y cyfarwyddwyr gweithredol perthnasol ac uwch arweinwyr sy'n gyfrifol am gynhyrchu'r papurau.</p> <p>Bydd y cyfarfod adolygu yn cynnwys ystyried R10, a sylwadau a dderbyniwyd yng nghyfarfod y Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg a gynhaliwyd ar 14 Medi. Yna bydd yr adroddiadau ansawdd yn cael eu diweddarau mewn pryd ar gyfer cyfarfod nesaf y Pwyllgor Comisiynu ac Ansawdd Addysg a gynhelir ym mis Rhagfyr.</p>	<p>7 Rhagfyr 2023</p>	<p>Cyfarwyddwr Meddygol</p>
<p>A11 Adolygu, adolygu a chymeradwyo'r fframwaith rheoli ansawdd i sicrhau bod y sefydliad yn cydymffurfio â Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Ar hyn o bryd mae AaGIC yn datblygu ei strategaeth ansawdd yn unol â gofynion Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru). Mae'r fframwaith rheoli ansawdd yn elfen allweddol o'r strategaeth hon ac o'r herwydd mae'n rhan o'r broses ddatblygu hon.</p>	<p>28 Mawrth, 2024</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>

Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
<p>A12 Prepare ddogfen broses i sicrhau, os bydd y ddyletswydd gonestrwydd yn cael ei sbarduno, fod gan y sefydliad broses glir a chytunedig i'w dilyn (blaenoriaeth uchel).</p>	<p>Mae'r Polisi Cwynion, a gymeradwywyd gan Fwrdd AaGIC ym mis Mawrth 2023, yn amlinellu, pe bai Dyletswydd Candour yn cael ei godi, y byddai'n cael ei drin yn unol â Rheoliadau Cywiro Pethau. Bydd AaGIC yn paratoi dogfen broses i sicrhau bod proses y cytunwyd arni ar gyfer materion Dyletswydd Gonestrwydd.</p>	<p>28 Mawrth, 2024</p>	<p>Ysgrifennydd y Bwrdd</p>
<p>A13 Dylai AaGIC eview the Counter Fraud Policy i sicrhau ei fod yn canolbwyntio'n benodol ar AaGIC a risgiau lleol (Blaenoriaeth ganolig).</p>	<p>Bydd Gweithdrefn Rheoli Ariannol Gwrth-dwyll diwygiedig yn cael ei chyflwyno i Bwyllgor Archwilio a Sicrwydd mis Hydref.</p>	<p>12 Hydref, 2023</p>	<p>Cyfarwyddwr Cyllid, Cynllunio a Pherfformiad</p>

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.